

Já teďka jenom se zeptám, jestli jste se někdy starala o někoho s demencí nebo máš nějakou zkušenost?

Ne nemám zkušenost přímo osobní, nemám zkušenost.

Osobní ne. Ted'ka, protože budeme odpovídat na ty věci týkající se knihovny, takže knihovna, ve které teďka jsme tak poskytuje primárně knihovní službu anebo například má snahu být i komunitním informačním centrem a podobně?

Ano jsme pověřenou knihovnou, máme teda za cíl nejen se starat o naše čtenáře, ale jsme i komunitním centrem tady pro město Semily a zároveň tím že máme tu pověřenou funkci, takže jsme regionální funkcí pověřeni od Libereckého kraje tím pádem působíme v celém okrese Semily a snažíme se být podporou knihoven, knihovníků, čtenářů a různých skupin, sdružovat je a působit jako komunitní centrum tady pro region Semily.

Takže z toho co slyším je tam podpora čtenářů, knihoven, to znamená i třeba nějaké vzdělávání v knihovnách?

Ano přesně, tak my máme teda pravidelné porady pro knihovníky v rámci kterých se snažíme zvát třeba nějaké hosty a snažíme se zprostředkovávat informace z celorepublikové úrovně takže sledujeme konference z SKIP což je svaz knihovníků a informačních pracovníků. Snažíme se předat informace z krajské vědecké knihovny z Libereckého kraje a tak dále a zároveň v rámci toho vzdělávání vždycky vybíráme nějaké téma, na které pozveme knihovníky v loňském roce to byl třeba Word, že jsme řešili práci s Wordem na základě vyžádání knihovníků že se to chtěli naučit a letos bude třeba první pro knihovníky a asertivní chování knihovníků, jak se chovat ke čtenářům a třeba s některými problematickými čtenáři jak komunikovat.

To je zajímavé teda, jsem ještě neslyšela jako že by knihovníci procházely asertivním vzděláváním to je jako hodně zajímavé. To teda mimo, to se ptám já. Je teda hodně jako agresivních čtenářů nebo to mě třeba nenapadlo jako úplně.

Ne Čtenářů ale knihovna je otevřená všem takže se může stát že se knihovník dostane vzhledem k tomu že většinou k nějakým lidem, kteří se můžou do knihovny přijít ne primárně jako číst ale třeba využít jinou službu kterou nabízíme a můžou přijít řešit některé svoje vlastně některé osobní věci. Můžou přijít na internet můžou přijít třeba i na toaletu a může tam vzniknout třeba nějaký požadavek, který není úplně standartní a situace která není standartní, tím že poskutujem třeba Wifinu je potřeba někdy ty čtenáře nebo návštěvníky v tomto případě usměrnit a jaká je ta cesta a kam až člověk jako má v rámci toho, té své funkce jako zajít.

To je zajímavé protože my právě přijde, že v té knihovně většina těch lidí nepřichází naštvaná je spíš klidnější, že si jde dělat radost.

Devadesát procent našich návštěvníků si jde půjčit tu knížku, jde si popovídat s tou knihovnicí a jako neřeší nějaký primární problém.

Tak a z toho teda jsem pochytila, že je tady zřejmě internet, je tady vzdělávání pro knihovníky hodně a taky pro veřejnost.

Ano, to máš osobní zkušenost.

Ano. Viděla jsem, že tady je i nějaký kurz trénování paměti co jsi přečetla, takže to je vlastně další aktivita která slouží.

To trénování paměti je teda otevřeno všem věkovým skupinám, není to limitováno nějakou seniorskou sekcí. Je to vyloženě o tom že kdo má zájem tak jednou za rok otevřeme kurz, ale ty absolventi nechtějí skončit s tím trénováním paměti jsme zjistili takže těch pět lekcí je málo, takže potom většina přechází do klubu a ten klub se schází každou první středu v měsíci a tráví spolu čas. Takže teď je tam takových dvacet až pět a dvacet většinou dam, které spolu tráví čas a trénují si tu paměť na dále, vymýšlí si úkoly sami, kolikrát přijdou s nějakým úkolem a vlastně i vyjíždí na výlety, neomezují se jenom v Semilami a už se to prostě převrhává do volno časové aktivity, že spolu tráví čas, jdou třeba na golf a sdružují se.

Tak to je úplně úžasné že z toho že je to jakoby jenom knihovna už to opravdu má ten přesah, který není vytvořený a který vznikl samostatně.

Ano vzniklo to samostatně jako vedlejší produkt. Klub vede bývalá knihovnice a vlastně tady mají potom prostory k dispozici a víceméně jako knihovna do toho nějakým způsobem už moc nezasahuje, maximálně nějakým sdílením materiálem ale už si to žije svým životem.

Jo a tak to je výborné že vlastně opravdu to co je funkční že to má návaznost, to je prostě super. Slyšela jsem, že tu je i universita třetího věku, v tom je taky knihovna zapojená?

Tak v tom je knihovna, my jsme byli jedna z prvních knihoven, díky předchozí paní ředitelce, která to někde vyslechla si na nějaké konferenci takže u nás ta virtuální universita třetího věku pod českou zemědělskou universitou v Praze, a jsou to vlastně předtočená videa která oni nám jakoby nabídnou a my je tady potom pouštíme a můžeme to využít v tom že tam můžeme dát nějakou nástavbu můžeme tam dát další přednášky, pozvat speciálního hosta, můžeme dát domácí úkoly a takový věci jako dál s tím pracovat a vždycky spolu si přehrajeme tu přednášku a potom spolu si uděláme společně test aby věděli jak to mají potom doma si odklikat a doma si udělat ten test, a vlastně pak je nějaký závěrečný test v domácím prostředí, předáváme jim k tomu materiály. Je to teda jednou za čtrnáct dní, vždycky od září do prosince a potom od února do dubna dokonce, že to je nějakých šest setkání.

Perfektní. Těch aktivit tady slyším teda docela hodně v té vaší knihovně

No a vlastně potom jak se zastavil trošku čas před těma dvěma lety tak už nám nestačili trošku přednášky, universita nějak nenatáčela tak jsme měli Semilskou mini universitu tak jsme tady měli mecenášku a kurátorku mění a ta nám tady vlastně přednášela jakoby na míru architekturu a malířství.

Super. Existují podporné aktivity pro podporu paměti a kompenzaci demence pro vaše čtenáře? Z toho co jsem chytla tak na podporu paměti je tady kurz ale vlastně jakoby pro lidi kteří mají nějakou formu demence tak-

Jako přímo se na to nezaměřuju že by jsme tady něco měli, ještě tu podporu paměti můžu stáhnout na ty stolní hry to jsi myslím že by bylo třeba fajn tam zmínit ale, že by jsme tady vyloženě se zabírali kompenzací to ne.

A tak je to v pořádku to není náplní knihovny. Je to třeba možnost do budoucna třeba jako s prostory, ale není to směr, kterým by knihovna běžně chodila.

Můžu pak třeba se stát nějakou komunitní záležitostí, nějaký ten prostor pro někoho kdo si sem pozve klienty a bude nějakou kompenzací řešit, ale my nebudeme jako hlavní partner toho.

Z toho co tady jako teďka mluvíme a z tím že jsi byla přítomná jednáním a těm projektům, umíš si představit, že by se knihovna stala jakoby kontaktním a testovacím místem?

Já si myslím že jak jsem do toho nahlédla že určitě jako kontaktní místo kde bude nějaký letáček nějaká informace o tom že ta služba ve městě je, tak určitě ano, testovacím místem si nemyslím, ten rozsah co jsem tak nahlédla co jsem tak jako zprostředkovaně jsi zjistila, tak nemáme tu kapacitu personální abychom tady někoho testovali. Já jsem si myslela že to testování je mnohem jednodušší a ten rozsah mě překvapil, takže vím že je na to potřeba nějaký odborník a někdo kdo se tomu bude jako věnovat a vyčlení se ten člověk, což já v tuhle chvíli nemůžu.

To je úplně v pořádku ale umíš si představit, bavíme se třeba teďka tady o Semilech a přesto že je tady poradna tak umíš si představit že by tady byl letáček, na tom letáčku by byl kontakt na odborníka a dejme tomu by byl jeden den v měsíci vyhrazený, že třeba v prostorách, které nebudou rušit čtenáře, by tady seděl odborník a ty lidi by mohli po domluvě přijít, takhle už by to třeba schůdné bylo?

Nevím teďka v tuhle chvíli si myslím že ano, jenže záleží potom na situaci.

Já mluvím jenom hypoteticky že vlastně se snažím hledat jakoby tu cestu, která už není možná, ale která by třeba ještě možná byla jinou cestou a rozumím určitě že jako v knihovně, která má primárně řešit knihy, požadavky klientů, půjčovat, roznášet, dělat osvětu, tak člověk který by se věnoval pravidelně testování kdykoliv by tu někdo přišel tak by vlastně chyběl ten člověk v tom množství těch úvazků.

Ano přesně tak, teda ještě teďkon jak o tom mluvíme tak tady proběhl nějaké dotazníkové šetření v rámci toho klubu trénování paměti a docela mě přišlo, že by ten klub stál o nějakou takovouhle přednášku, že by se rádi dověděli něco o demencích nějaké diagnostice a takových věcech, takže možná kdybys potom měla chuť tak určitě by nějakou přednášku rádi. Jsou to živé dámy, zvědavé dámy.

To já mám ráda, když je to obecnost živé a nejsou to mrtvé ryby tak určitě.

Takže jako určitě by byli rádi testovali se, nebo, dotazníkové šetření probíhalo pouze na dvouch z nich a původně si mysleli, že by se právě něco dozvěděli tak byli zklamané, že to tak není.

Tak to se můžem určitě nějak domluvit já to řeknu i panu řediteli a určitě to domluvit můžem, protože já jsem se ptala, jestli by nestálo za to třeba teďka v tom předjaří ještě se domluvit na nějaké třeba přednášce, třeba takhle přednášce zvlášť pro tenhle klub.

Akorát tam teda vím, že ty jezdíš ty nějaké určené dny do Semily ale tady by to šlo jedině v tu středu, kdy vlastně oni ten klub mají a oni jsou opravdu aktivní.

Jako já jsem ve spoustě věcí schopná se přizpůsobit. My jsme tady určili úterý jako den poradny ale taky jsou dny, kdy prostě se přizpůsobuju lidem, že třeba nepřijedu v úterý a udělám to jindy jo pokud není nikdo kdo potřebuje pomoci, nebo když naopak je někdo kdo potřebuje pomoci i v jiný den než v úterý tak se určitě tohle to dá přizpůsobit.

Dobře tak jo.

Tak já jsem si ještě napsala, že kdyby to byl odborník mimo knihovnu tak by to možná šlo, takže na to jsme zároveň odpověděli, jestli by knihovna byla vhodným kontaktním nebo testovacím místem. Takže kontaktní ano, testovací ano pokud to nebude dělat zaměstnanec.

Tam taky záleží, protože my tu čekárnu máme docela dost využívanou, využíváme jí ne jenom my ale i na nějaké pronájmy takže spíš z toho kapacitního důvodu.

Tak já si napíšu bez přímého zásahu knihovny, to jsme si odpověděli, a kde, neboť čekárna často obsazená. Chtěli byste se podílet třeba na poskytování prostor a půjčování pomůcek?

Ty pomůcky určitě jo to bysme zvládly, o tom jsme už mluvily, a byla bych ráda, kdyby v tom budoucím projektu byla možnost právě tyhle ty pomůcky, třeba nakoupit do fondu knihovny a sdílet je a upozornit že tady vůbec nějaký takový pomůcky jsou.

To si napíšu, kdyby šlo nakoupit.

A chtěla jsem tě poprosit, jak jsi tam mluvila o těch pexesích a o nečem co bereš k těm klientům tak furt mám v hlavě že se k tomu vrátím a že tě požádám jestli bys mě třeba něco nenasdílela že bych to tady vytiskla a udělala bych y kartičky a udělaly bysme sekci jenom jako v regálu vyložené na podporu jako téhle činnosti s těma staršíma lidma.

Dobře, takže já si napíšu, že by bylo dobré nakoupit pomůcky v rámci projektu, které by se mohli půjčovat. Vy mi potom složíte kontrolu jestli se všechny ty věci vrátily.

Jo tomu rozumím protože to my ty stolní hry taky půjčujeme s nějakým seznamem že tam je tolik a tolik figurek a takovej a takovej návod a pak se to musí kontrolovat, a nebo ti to řekne čtenář že si to přinesl domů a nefunguje to protože se tam něco ztratilo.

Jo určitě takže pomůcky ano, a jednalo by se o pomůcky aktivita. Protože mě už zase v hlavě šrotuje kompenzační a to určitě ne.

To jsou kompenzační ve smyslu toho co předepisuje lékař ne.

No ono jako ne všechno předepisuje, proto si tady píšu ta aktivizace, která tady smysl dává ale ty další, myslím si, že na to jsou jiné místa a jejich tady teďka v Semilech dost aby se tím jako ucpala knihovna a člověk. Jo a tady určitě si můžem o tom promluvit nebo já se kouknu, co kde mám.

Něco dokážem určitě svépomocí ještě vytisknout, zalaminovat a tak ale něco třeba nakoupit jako aby to bylo větší a líp se to bralo do ruky, bylo to barevnější. To záleží samozřejmě, necháme si poradit.

Jo já na to mrknu, protože některé věci určitě jsou dobré některé máte a nevíte že by jste využili můžem si ještě dát schůzku, že bych se koukla, co tu máte za hry a že bysme společně probral,i co by s tím šlo udělat.

Dobře, tak jo.

Že tím bysme možná začli a já doma prohrabu počítač a podívám se na ty moje, co jsem měla ty přípravné, tak takže pomůcky určitě a prostory podle možností. Všimli jste si někdy u čtenářů chování, které by nasvědčovalo příznakům demence?

Nějaké počínající určitě, to teď máme zkušenost a to je i váš klient jeho paní chodila do knihovny a on chodil s ní, takže tam jsem si říkala, že se určitě něco děje. Jmenovat nebudu, ale vím, že je ve vaší péči, takže to je tak. Někteří klienti prostě buďto člověk říká, že už je to stárí ale někdy si už říkám, že se něco děje s tou pamětí a už prostě se dostanou do nějakého toho, kdy už ty služby knihovny jsou jeho stavem limitovány nebo opačně, záleží na úhlu pohledu.

Takže všimli a dá se říct, že má knihovna možnost něco udělat nebo jenom jste si všimli a reflektujete, ale nekonáte?

I ten člověk je třeba v tom stavu že řekne, ano špatně se vyjadřuju, je to čím dál tím horší, nedokážu už takovým způsobem komunikovat s váma a on se pak strašně uzavírá do sebe a tam už je ten otazník jak já jako knihovník můžu do toho vstoupit, můžu mu třeba říct, hele zajděte si tady

k doktorovy zkuste třeba tady tou cestou jít, třeba by vám tam pomohli a to si myslím, že je to kontaktní místo že tam by se to dalo propojit.

Tak to vnímám taky, že pokud tady vídáváte člověka pět, deset, dvacet let a najednou jsou tam viditelné změny jako chování tak i třeba dát letáček do poradny nebo třeba říct zavolejte, zeptejte se, na začátku je to vždycky lépe řešitelné než později, takže pomohli by třeba letáčky nebo odkazy na místa.

Určitě papírový letáček. Já nejsem toho zastánce ale v tomto případě asi na základě té zkušenosti že to co si odnesu domů, můžu se na to podívat a jsou to přeci jenom starší lidé, kteří jsou třeba počítačově gramotní, ale už jsou tam nějaký limity, tak si člověk říká, že ten papír prostě v tomhle dobře.

Takže já si tady píšu, že by teda pomohl papírový leták s kontaktem na lékaře nebo poradnu.

Ano.

Jo, a co s tím potom udělá už ten klient je-

Je na jeho uznání

Přesně, tak super.

Jako nedokážu si představit že bych tu dobu cpala nějakou službu knihovny, jak jsi říkala to testování, do toho bych nešla. Protože v tuhle tu chvíli jako když člověk jde na tu půjčovnu tak s těma knihovnicema ty lidi řešej spoustu věcí, těch osobních. Nemusí se to týkat zrovna jich, ale víme o tom že třeba partner nebo partnerka, něco se děje že jo tak se svěřej.

Takže píšu si že nechcete jít do testování ale manuál nebo leták by byl dobrý, protože já jsem koukala na tu nástěnku a ta by taky byla docela vhodná, jo mít tam jenom tu informaci.

Plakát se okouká, že pak ho nikdo nevnímá, pokud je stále stejný nikdo ho nevnímá.

To je dobrá poznámka teda.

To by musela být třeba každý měsíc jiná barva nebo nějaká akce, nebo něco k tomu.

To je super poznámka teda, perfektní. Tak tím pádem za mě asi takhle všechno k týhle knihovnické stránce takže já moc děkuju za tvůj čas za tvoje názory, které mi třeba i tady pomohli některé věci po té odborné stránce tady podchytit, no a budu doufat, že se nám třeba povede najít nějakou cestu vhodnou jak pro knihovnu aby jí to nezatížilo, tak pro klienty aby jim to ulehčilo.

Zároveň my jsme tam měli nějakou otázku, jestli si to umím představit na těch knihovnách po okrese, že by byli jakoby těma kontaktíma místama, tak jsem to řešila s metodičkama a těch knihoven byli bylo velmi málo kde by byli asi jak říct, protože ty knihovny jsou jako limitovaný i časově, že jsou třeba jednou do týdne na dvě hodiny. A to spektrum těch lidí tam není zas tak velký, jestli to takhle můžu říct. Třeba maj deset až dvacet čtenářů že jo. Takže tam bych to viděla na těch malých místních knihovnách spíš na to to přepinknout na ty obecní úřady aby to ten starosta dal do třeba nějakýho toho občasníku co vydávaj nebo něco takovýho.

Takže já si píšu, že malé místní knihovny spíš ne, jen aby věděli, že je třeba v okrese nějaká-

Spíš to třeba dát do nějakýho informačního zdroje, co se týká těch novin a třeba to tam jednou dvakrát do roka zopakovat, ale ty městský knihovny si myslím, že ten letáček můžou předat. Což je

třeba v našem případě Harrachov, v tom ORP Semily, Lomnice. Já teď si vůbec neuvědomuju, jak je tam to územní členění, takže jako když zůstávám na tom testovacím území tak by to byla Lomnice.

Píšu si protože to jsou jako zajímavé údaje, které jsou zase z toho tvého odborného pohledu dost zajímavé.